

A naszódvidéki határőrségi erdők községi birtokká lettek.

Az Erdélyben fennállott II. román határőrezred területén lévő állami erdőségek, melyek összes kiterjedése 91.000 catastr. holdat tesz, melyből 60.000 hold fenyves és 31.000 bükk és holdanként átlagosan 2 frt tiszta jövedelmet adható erdő, melyekhez 17 lakház, 1 fűrészmalom, 1 korcsma és 5 őrlő malom tartoznak, s melyek részben a volt határőrök szolgálmi jogával voltak terhelve, a kicstár kezéből 100.000 frtot tevő kedvezményi árért az illető határőrségi községek tulajdonába mentek át. A következőkben az ezen birtokváltozást tárgyzó és foganatosító okmányokat közöljük; megemlítvén egyúttal még azt, hogy naszódvidék közönsége ezen erdőségek kezelése ügyében egy szabályzatot dolgozott ki, melyet jóváhagyás végett a kormányhoz terjesztett fel, s mely jelenleg egy a belügyi-, földmivelési- és cultusministeriumokból — utóbbi mint az iskolai czélokra szolgálók alapítványi erdők kezelője — álló bizottság tárgyalása alatt áll, s melynek részéről a szabályzaton, mint halljuk, az illető erdők tartamos erdőgazdasági érdekének megfelelő változtatások fognak tétetni.

Szerződés,

mely egyrészlől a magyar királyi pénzügyminister mint a magyar állam képviselője, másrészlől Naszódvidéke 44 volt határőr községeinek s a naszódvidéki központi iskola- és ösztöndijalpnak meghatalmazott képviselői közt a határőri intézmény megszüntetése folytán támadott birtok és tulajdoni jogviszonyok kérdéseinek végleges elintézése tárgyában, ő császári és királyi apostoli Felségének legfelsőbb jóváhagyása határozott feltételével, következőleg köttetett:

1. §. A magyar kincstár átengedi örökre és megmásíthatlanul.

a) Naszódvidék területén fekvő azon határőri katonai épületeket, belsejégeket, puszta telkeket és tartozmányaikat, melyek jelenleg még a kincstár birtokában vannak: a naszódvidéki központi iskolai alapnak;

b) a „Dosul pojeni rotundi“ nevű havasrészt és a radnai bányaterületet a naszódvidéki ösztöndíjalapnak;

c) minden jogát azon kaszáló-erdő-legelő és havas birtokokhoz, melyek ama vidék területén (különösen a borgo-prundi és monori járásokban) fekszenek, és 1864—1865. és 1866. években az e végre kirendelt „birtokrendező-bizottság“ határozatai által a királyi kincstár, mint volt földesur részére az urbéri birtokrendezés fentartásával vagy a nélkül kiitteltettek: azon községeknek, melyek ezen birtokoknak jelenleg tetteges birtokában és használatában vannak;

d) a kincstár, mint volt földesur által gyakorolt vagy gyakorolható korcsma, malom, és bármi néven nevezendő kisebb királyi haszonvételi jogot, úgy és akként, a mint azok az említett birtokrendező-bizottság által megitteltettek: hasonlóképp a nevezett központi iskolaalapnak; azon kikötéssel azonban, hogyha e jogoknak megváltása vagy megszüntetése törvényhozásilag elrendeltetnék, (mithogy ez esetben e haszonvételek, megint csak a községeknek, esetleg azok népességének esnek javára), ezen miveletből az államra és annak kincstárára semmi teher egyáltalán nem hárulhat, s az iskolai alap kárpótlása a községek, esetleg azoknak népessége által lesz teljesítendő.

2. §. Átengedi pedig a magyar királyi kincstár e jogokat és javadalmakat a nevezett testületeknek jóállás és szavatosság kötelezettsége nélkül 100.000, azaz: egy százezer forint tőke összegért a következő feltételek alatt:

a) az épületekre, belsejégekre és kertekre nézve:

mindazon épületek, belsejétek vagy kertbirtokok, melyek jelenleg is állami czélokra használatnak, továbbra is ingen

az állam használatában hagyatnak; s ha a többi, most visszaadott épületek vagy telkek valamelyike állami czélokra később szükségeltetnék, azt vagy azokat a tulajdonos iskolaalap az állam részére használat végett ingyen bármikor átengedni köteles.

Hasonlóan köteles ingyen átengedni a „vidék“ közigazgatási céljaira jelenleg már használt vagy jövőben szükség-lendő épületeket.

Az állam céljaira használt épületek fentartása az állam kötelessége leendő; a község és megyehatóság által használt épületek fentartásának terheit ellenben ezek viselendik.

Állami czélokra jelenleg fentartott vagy később szükségessé váló épületek átalakítása, vagy az átadott telkek valamelyikén új épületek emeltetése a kormánynak korlátlan jogában áll.

Ha a most fentartott vagy később visszaveendő épületek vagy telkek állami czélokra többé nem szükségeltetnek, azok az iskolai alapnak visszaadandók, ily alkalommal lényeges átalakításoknak vagy az új építkezéseknek a valódi becsértéke az államkincstár részére megtérítendő lesz.

b) A kaszálókra, legelőkre, erdőkre és havasokra nézve:

A radnai bányatelep és terület azon kiterjedésben (mintegy 2469 kat. hold), azon egész kiterjedésben, a mint az a birtokrendező-bizottság által 1864. ápril 28-án 631. sz. a. hozott ítélet folytán az államkincstár részére kiíteltetett, mérsékelt bérfizetés mellett minaddig a kincstár birtokában marad, meddig a bányamivelés a kincstár által folytatatni fog.

E bér jelenleg 25 krajczárban szabatik meg kat. holdanként és csupán a földadó változásának megfelelően s avval egyenes arányban változhatik, egyébként épen nem.

E változást illetőleg nem tesz különbséget, ha vajjon az adó alapját tevő jövedelemben, vagy az arra alkalmazott és alkalmazandó adólábban áll-e be változás.

Az iskolai alapnak megengedettik, hogy a bányatelepen vendéglőt állíthason. E célra, valamint a valea-vinului fürdő szépítése tekintetéből, külön-külön mindegyik célra két-két hold terület fog alkalmas helyen kijelöltetni; — mely területek azonban, ha valamely telepes birtokában lennének, az iskolai alap által kárpótlandók lesznek.

A bányaterület erdőségei kereskedelmi célra nem szolgálhatnak, és rendszeres, a termelési viszonyoknak megfelelő művelés szerint fognak kihasználtatni.

Bányamivelés felhagyása esetében azon belsőségeket, udvarhelyeket, kerteket, melyeken tisztviselői lakok, bányamű-épületek léteznek, vagy egyáltalában a bányatelep belsőségeihez tartoznak, a kincstár, a telepések pedig telepjeiket holdanként 1600 □ öllel számítva 1, azaz egy forint évi örök-bérnek megfelelő tőkével megválthatják.

E szerződés jogerőre emelkedése után a bányaterület határai közegyetértéssel kiigazitandók s állandósított határjelekkel fentartandók lesznek.

Ha az elhatárolásra nézve egyetértés nem jöhetne létre a birtokrendező-bizottság által 1864. április 28-án 631. sz. a. hozott határozat lesz irányadó, és a belügyministerium által e végre kiküldendő biztos által politikai uton lesz eszközözendő.

c) A kisebb királyi haszonvételekre nézve:

az iskolai alap e jogokat, a kötött szerződések érvényben tartása mellett, azon jogokkal és kötelezettségekkel veszi át, melyekkel azokat a kincstár bírja és használja. Ezen felül átvesz minden létező vagy felmerülhető patronatusi vagy iskolai terheket.

d) Az ezeu jogokért és javadalmakért kötelezett 100.000 ft, azaz: egyszáz ezer forintot s ennek esedékes $5\frac{0}{10}$ -os kamatját 20 egymásutáni évi egyenlő részletekben évenként 7625 ft, azaz: hétezerhatszáz huszonöt forintnyi összegben a naszód-

vidéki központi iskolai alap a magyar királyi pénzügyministerium által kijelölendő pénztárnál két egyenlő részletben félévenként pontosan lefizetni köteles.

A megelőző időből származó hátralékok és követelések az ugyanazon időbeli terhekkal együtt a királyi kincstárt illetik és terhelik; a leszámítás könnyebbsége végett tehát bármikor emelkedik érvényre ezen szerződés, 1871. évi július 1-ső napja tüzetik ki azon határidőül, mely napig jövedelmek és terhek a kincstárt, azontul pedig a volt határőri községeket, illetőleg a központi iskolai és öztöndijalapokat illetendik: ellenben a kötelezett részletfizetések és az 1871. évi július 1-től lesznek számítandók, tehát az első részlet 1872. évi január 1-én vált esedékessé.

3. §. Tekintve, hogy a felosztott II. roman ezredhez tartozott némely községek birtokában lévő revindicált havasok az 1863. évi december 24-én kelt legfelsőbb elhatározás folytán a gróf és báró Kemény családnak feltételesen kiitteltettek, a nélkül, hogy az említett család a feltételeknek mindeddig megfelelt volna, s e miatt ezen közigazgatási uton hozott határozatok foganatosíthatók nem voltak, bekövetkezhetik tehát azon eset, hogy a változott viszonyok folytán nevezett család igénye közigazgatási uton érvényesíthető nem lesz, s ez esetben a család követelésével úgy az egész birtok értékének, mint az időközi mulasztott haszonvételnek megtérítését illetőleg, egyenesen a kincstárt fogja perrel megtámadni: ennél fogva a felosztott II. román ezredhez tartozó községek felhatalmazottjai köteleztek az általuk képviselt községeket egyenkint és összesen, a gróf és báró Kemény család által ezen havasok megnyerése végett támasztandó rendes per következményeit, — a birtokra nézve egészben, az *usus fructus*ra vonatkozólag pedig a mennyiben megitteltetni fog — viselni; s azon esetben, ha az említett család által ezen per a magyar kincstár ellen

indíttatnék meg, annak irányában szavazatosságot vállalnak, — magától értetvén, hogy alólírott meghatalmazottak megbizói, — mint a havasok tényleges birtokosai, a per megindításáról a törvénytábla idő alatt értesítendőek, s a per folytatására a szavazatosságnak különbeni elévülése mellett, — felszólítandók lesznek. A védelemhez szükséges és a kincstár birtokában lévő okiratok a szavatosak kívánatára mindenkor kiszolgáltatódnak levén.

4. §. A királyi kincstár az általa átengedett jogok, javadalmak és birtokokra nézve nem szavatol, s azokat csupán annyiban és azon jogalapon adja át, a mennyiben s a mint azok a birtokrendező-bizottság által kiítelve lettek, a nélkül, hogy további érvényesítettésekre nézve felelősséget vállalna.

5. §. Alólírott Porcius Florian és Florian János teljhatalmú meghatalmazottak az általuk képviselt naszódvidéki iskola- és ösztöndíjalap, Naszódvidékének összes községei névszerint: Naszód, Rebrisóra, Rebra, Parva, Nepos, Feldra, Kis-Ilva, Lesiu, Nagy-Ilva, Szt.-József, Mogura, Ó-Radna, UjRadna, Maeru, Szt.-György, Szalva, Hordó, Teles, Romuli, Bichigiu, Mitetein, Mokod, Zagra, Poieni, Plain, Gaureni, Runk, Borgó-Prund, B.-Beszterce, B.-Tiha, B.-Maroseni, B.-Szuszeni, B.-Miszlocseni, B.-Diószeszni, B.-Rusz, Monor, Gleden, Kissajó, Román-Budák, Ragla, Monosfalu, Maros-Oroszfalu, Nagyfalu és Szt.-Iván nevében ezen szerződést egész kiterjedésében elfogadják, és a fentebbiek szerint részletezett javakért, jogokért és javadalmakért 100.000, azaz: egyszázezer forint tőkének s az ezen tőke utáni esedékes $5\frac{0}{10}$ kamatoknak múlt évi július 1-től számítandó 20 egymásutáni év alatt évenként 7625, azaz: hétezerhatszáz huszonöt forint összegben s félévi két egyenlő részletben leendő pontos lefizetésére nevezett meghatalmazóikat egyetemlegesen, s készfizetők gyanánt egyiket a másikért ezenel lekötelezik; a kikötött feltételeket elfogadják és pontosan

megtartják s egyuttal kellő biztosítás végett ezennel megengedik, hogy a királyi kincstár ezen szerződést Naszódvidék nevezett községeinek összes közös oszthatatlan birtokára, s a naszódvidéki iskola és ösztöndíjalap fekvő javaira azok minden további meghallgatása nélkül, az illető hitellekkönyvekben, zálogjogérvénynyel és költségeikre bármikor bekebeleztesse.

Az általános polgári törvénykönyv 934. §. által feltételezett feleérték esetébeni szerződés felmondhatása jogáról mindkét fél ezennel lemondván.

Ezen szerződés három példányban állittatik ki, melyeknek egyike a királyi kincstárnál marad, másika Naszódvidéke községének, harmadika pedig a naszódvidéki iskolaalpnak fog kiadatni.

Ezen szerződés aláírás előtt szóról szóra felolvastatott s egyuttal román és német nyelven is a szövegszerű pontozatok tartalma szabatos értelmezéssel előadatott.

Kelt Budán, 1872. évi márcziushó 12-ik napján.

Kerkapoly Károly s. k.

Előttünk:

Buday Sándor s. k.
pénzügyministeri tanácsos.

Molnár Károly s. k.
m. k. osztálytanácsos mint tanuk.

Naszódvidéke 44 volt határór községeinek és a Naszódvidéki központi iskola és ösztöndíjalap nevében és képviselőtében:

Florianu Porcius s. k.

a vaskorona rendjel III. osztályu lo-
vagja, naszódvidéki alkapitány.

Florianu C. János s. k.

naszódi kir. törvényszéki elnök.

12.796. szám.

Ezen szerződés ő császári s apostoli királyi Felségének folyó évi április 16-án kelt legfelsőbb elhatározásával jóváhagyatott.

Budán, 1872. évi májushó 5-én.

A magyar királyi belügyminister

Tóth Vilmos s. k.

Belügyministeri rendelet a szerződés foganatosítása tárgyában.

A felozlatott II. román határőrezredhez tartozott községek birtokviszonyainak rendezése iránt a kormány kebelében folytatott tárgyalások alapján, egyrészlről a magyar királyi kincstár, másrészlről a naszódvidéki volt határőri 44 község, valamint a naszódvidéki iskola- és ösztöndijalap képviselői közt létrejött s Budán 1872. évi márczius-hó 12-én kelt szerződést ő császári és Apostoli királyi Felsége ugyanez évi april-hó 16-án kibocsátott legfelsőbb elhatározásával jóvánhagyni méltóztatván, ezen kegyelmi tény által a szóban levő birtokviszonyok ügye immár végérvényesen eldöntetett.

Azon szándéktól vezéreltetve, hogy a szerződés, mely a vidék közóhajtásának valósulását czélozza, mielőbb és akként érvényesitessék, hogy a kincstár részéről a vidéki lakosság érdekében tett kedvezmények üdvös eredménye biztosítva legyen, annak végrehajtása végett Groisz Gusztáv ministeri tánácsost, kormánybiztosul oly megbizással küldtem ki, hogy az egyidejüleg megkeresett magyar királyi pénzügyminister ur által kiküldendő kincstári képviselővel egyetértőleg, valamint az érdekllett községek az iskolai és ösztöndij-alap megbizottjainak közbenjöttével a kincstár által átengedett javak átvételét, illetőleg átadását a helyszinén eszközölvén, egyszersmind a szerződés II. §-nak b) pontja alatt foglalt azon feltételnek, melyszerint a radnai bányaterület határai közegyertéttéssel kiigazitandók s állandó határjelekkel fenntartandók, érvényt szerezzen, ha pedig eziránt az egyetértés nem jönne létre a birtokrendező bizottság által, 1864. april-hó 28-án 631. sz. a. hozott határozat alapján a bányaterület határvonalát állapítsa meg, s általán mindazon intézkedéseket vegye foganatba, melyeket a szerződés pontos végrehajtása megkíván.

Miről a vidék közönségét a vidéki községek által 1865.

évi október-hó 7-én benyújtott felségfolyamodvány és csatolmányainak, valamint a jóváhagyási záradékkal ellátott szerződés két példányának megküldése mellett az érdeklettek értesítése és miheztartás végett oly felhívással értesitem, miszerint a kormánybiztosnak ebbeli kiküldetésében segédkezet nyujtván, rendeleteit készséggel teljesitse.

Ez alkalommal egyszersmind azon várakozásomat fejezem ki, hogy a vidék közönsége kellően méltányolván azon nagymérvű kedvezményeket, melyekben a vidék a kormány felterjesztése folytán részesül, gondosan örökönd a fölött, hogy a szerződés értelme szerint a kincstár irányában elvállalt kötelezettségek pontosan megtartassanak.

A szerződés egyik példányát a vidék közönsége saját levéltárában őriztesse; a másodpéldányt ellenben ugyancsak megőrzés végett a vidéki iskolai alap igazgatóságának kézbesíttesse.

Budán, 1872. évi május-hó 5-én.

Tóth Vilmos, s. k.

Pályázat erdészeti ösztöndijra.

A selmeczi m. k. bányász- és erdész-akademia részéről egy évi 1000 frttal o. é. javadalmazott ösztöndijra nyittatott pályázat.

Ezen ösztöndij élvezetével egybekötött kötelezettségek: az építészet, de különösen a viz-, ut- és hid építészettől, az előadásokat a zürichi műegyetemen a f. évi október havában kezdődő tanéven át hallgatni, az illető rajzgyakorlatokat a tantárgyhoz kötött rajzok elkészítése céljából látogatni, a netáni gyakorlati kirándulásokon tetteleges részt venni, s azon esetre, ha a nevezett műegyetemen lévő erdészeti tanfolyamon az erdészeti viz- és utépitkezések tanóráinak